

Πένθος και ενοχή

Δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ στις 27 Αυγούστου 2007

Ο θάνατος δεκάδων «δικών μας ανθρώπων», όπως χαρακτήρισε τους νεκρούς των πρόσφατων πυρκαγιών ο πρόεδρος της Δημοκρατίας, κάνει την ενασχόληση με το άλμα στο θάνατο ενός νεαρού αφρικανού μετανάστη να φαντάζει στα μάτια ορισμένων συμπατριωτών μας σχεδόν σαν άσημη «εξωτερική είδηση». Κι όμως, όποιος πραγματικά πενθεί για τα θύματα της πύρινης τραγωδίας κι αναρωτιέται ειλικρινά «τι έφταιξε;» και «ποιες να ήταν άραγε οι παραλείψεις μας, ως κοινωνία και πολιτεία, που επέτρεψαν να γίνει το κακό;», αυτός αισθάνεται οδύνη και οργή για κάθε αφύσικο θάνατο. Και είναι ανάγκη να συνειδητοποιήσουμε ότι είναι αφύσικος ο πύρινος θάνατος, ακόμη κι αν επιμένουν κάποιοι να τον αποδίδουν αποκλειστικά σε «ακραία φυσικά φαινόμενα», όπως αφύσικο είναι επίσης το άλμα στο κενό και στο θάνατο ενός 25χρονου νιγηριανού μικροπωλητή που είχε αποδείξει με χίλιους τρόπους τη μεγάλη αγάπη του για τη ζωή.

Με τη σκέψη στους δεκάδες αδικοχαμένους νεκρούς μας των πυρκαγιών επιμένω λοιπόν και σήμερα να ερωτώ «ποιος έσπρωξε στο κενό το νεαρό αφρικανό συμπολίτη μας;» Βιάστηκαν πολλοί να αναθέσουν τη σχετική απάντηση στον ιατροδικαστή, χωρίς να αναλογίζονται ότι οι ιατροδικαστές μπορούν να μιλήσουν μόνο για όσα σχετίζονται με την «πρόσκρουση στο έδαφος», ποτέ όμως για τις πολλές προσκρούσεις σε ανελέητες αρχές και ανελέητους ανθρώπους που προηγήθηκαν. Έτσι δεν πρόκειται να μάθουμε ποτέ με ακρίβεια για τις σχετικές εμπειρίες του αφρικανού μετανάστη, αφού ποτέ δεν ενδιαφέρθηκε κανείς να τον ρωτήσει όσο ζούσε. Δεν θα μάθουμε εάν και αυτός θεωρούσε μεμονωμένο γεγονός όλα όσα αποτρόπαια είδαμε να συμβαίνουν στο αστυνομικό τμήμα Ομονοίας ή αν, αντίθετα, αποτελούσαν και για τον ίδιο κομμάτι της ζωής του που σημάδεψε βαθιά τις αντιδράσεις του στο άκουσμα της λέξης «αστυνομικός». Δεν θα γνωρίσουμε ποτέ τους αυθόρμητους συνειρμούς του στην απειλή της απέλασης και τα αισθήματά του όταν κινδύνευε με σύλληψη και κατάσχεση της πραμάτειας του –«παράνομος» στη ζωή και στην εργασία παρά τη δική του βούληση και διαγωγή.

Η αστυνομία διέγνευσε ότι δικοί της άνθρωποι βρίσκονταν στον τόπο του θανάτου. Αλλά στην περίπτωση αυτή είμαστε υποχρεωμένοι να αναρωτηθούμε γιατί και τούτη τη φορά δεν συνέλαβε κανέναν απ' αυτούς που «παίρνουν το νόμο στα χέρια τους», προβαίνοντας με κομπασμούς, αλλά ατιμώρητα, στο αδίκημα της αντιποίησης αρχής με στόχο τον εξευτελισμό και την κακοποίηση φτωχών και αδύναμων μεταναστών; Δεν θα πάρουμε απάντηση, όπως δεν θα πληροφορηθούμε ποτέ πόσες φορές είχε τραυματιστεί με αυτόν τον τρόπο η αξιοπρέπεια του μετανάστη, έτσι ώστε εκείνη τη στιγμή να δει ως μόνη διέξοδο το άλμα στο κενό.

Από ολόκληρη την κοινωνία της πόλης μας ήταν ελάχιστοι αυτοί που βρέθηκαν να γνωρίζουν τους ενόχους, αλλά η «γλώσσα» που επέλεξαν για να μιλήσουν ενόχλησε τις αρχές περισσότερο και από τον ίδιο το θάνατο. Κι έγινε αυτή το πρόβλημα κι όχι ο αφύσικος θάνατος.

Πενθεί ειλικρινά κάποιος όταν αποφεύγει να κατονομάσει όσους με τις πράξεις ή τις παραλείψεις τους επέφεραν ή επέτρεψαν τον αφύσικο θάνατο; Το ερώτημα αυτό το θέτουν και το απαντούν οι δεκάδες «δικοί μας» νεκροί και το, δήθεν, ανεξήγητο άλμα στο κενό του 25χρονου αφρικανού μετανάστη, που για πολλούς ούτε στο θάνατο δεν έγινε «δικός μας».